

א' אייר, תשע"ד, 1.5.2014

גיליון מס' 406

פרשת אמור

שליחות, לא על השבון מעפחתיות

מאת הרב יוסף סלוטניק, קיבוץ מעלה גלבוע

מספרים כי פעם באה אל הגאון מוילנא אחותו כדי להתראות אתו, לאחר שלא נפגשו כמה שנים. הגר"א קבל את פניה בשמחה ובברכת שלום ואמר לה: "אחותי, שמח אני לראות אותך, אבל בעולם הזה אין לי פנאי להרבות איתך שיחה. כל זמן שהנשמה בקרבי, מחויב אני לשבת וללמוד, אי"ה בעולם הבא, אקווה שנפגש יחד ואז נדבר".

כששמעתי סיפור זה בעודי בן ישיבה צעיר הוא הפעים אותי, ראיתי בו מודל לדבקות בתורה, חשיבות ניצול הזמן לעבודת ה' שגובר על כל ערך אחר. הגר"א בנקודה זו היווה עבורי מודל לחיקוי.

עם השנים פג בעיני קסמו של הסיפור. לא רק שהוא אינו מודל עבורי, אלא כיום הוא נראה לי לא נכון ומעוות מבחינה אנושית ואף תורנית. היעלה על הדעת שאין מקום להקדיש ולו מספר דקות כדי לראות את אחות שלא נפגשים איתה שנים רבות?

התורה מדגישה את חשיבות המשפחתיות במספר מקומות. די לנו אם נזכר ביעקב אבינו שמתאבל שנים ארוכות על מות בנו יוסף ועל החיים החדשים אותם קיבל רק מהבשורה ש"עוד יוסף חי". במסכת ברכות (נחב), מובאים דברי רבי יהושע בן לוי: "הרואה את חברו לאחר שלושים יום אומר: ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. לאחר שנים עשר חודש אומר ברוך מחיה המתים". יש מהראשונים המסייגים אמירה זו וקובעים "דווקא חברו החביב עליו. אבל בעניין אחר לא". אך היא הנותנת – אדם שרוי בתוך עולם חברתי, יש בני אדם החביבין עליו ויש בני אדם שאינם. אין ציפייה שננטרל תחושות אילו ונפנה את ליבנו "רק" לעבודת ה' – אדרבה עבודת ה' מתייחסת וכוללת את מערכת היחסים החברתיים שלנו.

נדמה שזו אחת ממטרות סדרת ההלכות הפותחת את פרשת השבוע שלנו:

"וַיֹּאמֶר ד' אֵל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַפְּהָנִים בְּנֵי אֶהְרֹן וְאֶמְרַתְּ אֲלֵהֶם לְנַפֵּשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּי. כִּי אִם לְשֹׂאֲרוֹ הַקָּרֵב אֱלֹו לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וּלְבָנּוֹ וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו. וְלֶאֱחָתָו הַבְּתוּלָה הַקְּרוּבָה אֱלֹו אֲשֶׁר לֹא הִיְתָה לְאִישׁ לָהּ יִטְמָא" (ויקרא כ"א, א-ג).

אין כאן המקום לדון למה התורה קבעה שאל לכהן להיטמא למת, אך אני רוצה להדגיש שעל אף האיסור להיטמא למת יש חריגים לאיסור זה!! התורה דורשת מהכהן, על אף מעמדו, להיטמא לבני משפחתו. אמנם יש מחיר

לטומאה זו, הכהן לא יוכל לעבוד במקדש וקדושתו תיפגע, אך מסתבר שהצורך בקירבה משפחתית גוברת על ערכים אלו. חשוב שאדם יתמודד עם האבל של הפרידה מאביו או אמו ואף הצורך הפרטי להתאבל על אחיו ואחותו גובר על החשיבות של עבודה במקדש ושמירה על הקדושה.

אמנם צריך להדגיש כהן גדול אינו מיטמא לקרוביו, וכאן הערך של שירות קהילתי גובר על הערך של המשפחתיות, אך הוא היוצא מהכלל המלמד על הכלל כולו. (אם נחזור לסיפור בו פתחתי יתכן שגם הגר"א הכהן הגדול מאחיו היה חריג כזה, אך אל למחנכים לספר את הסיפור כמודל לחיקוי!!)

חז"ל בדרשותיהם הוסיפו גם את הטיפול במת-מצווה, הגובר על איסור הטומאה למת, ובכך הוסיפו את ערך הערבות ההדדית כגובר על ערך שמירת הקדושה. גם כהן גדול מיטמא למת מצווה ושוב אנו למדים על האיזון בין ערך שמירה על הכהונה לערך אחריות הדדית.

דומה שפסוקים אלו חורגים מציוויים פרטיים בהלכות טומאת כהנים ומלמדים אותנו את עולם הערכים שהתורה מצווה אותנו – הצורך לאזן בין ערכים שונים ולהכיר בערך של המשפחתיות ואחריות חברתית, בצד הרצון לקדושה וקרבת א-להים. בימים אלו בין יום השואה ויום העצמאות, בהם אנו מזדהים עם עם ישראל בכלל, ועם הסיפורים האישיים והמשפחתיים שלנו בפרט, חשוב לנו לזכור שאין אלו דברים החיים ליד או על חשבון עבודת ה' שלנו, אלא ערכים הנמצאים בלב ליבו של הרצון לקרבת א-להים ולעבודתו.

הרב יוסף סלוטניק, בוגר ישיבת הר עציון, קיבל הסמכה לרבנות מהרה"ד לישראל ותואר עליושי בתלמוד מאוניברסיטת בר אילן. מלמד שנים רבות בישיבת הקבה"ד במעלה גלבוע בה הוא מוצא את ביתו הרוחני. נשוי לאסתר ואב גאה לתהילה. איתן, תפארת, איילת ואליאב. משפחת סלוטניק מגוררת במעלה גלבוע.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בעזרת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בעזרת הנושא. תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il